

Стручни рад

др Николина Зобеница¹, мср. Ана Стипанчевић
Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет

Филм Талас у настави немачкој језика

Резиме: Образовни циљеви примене ираној филма у настави странијезика подразумевају развијање реџијивних и продуктивних језичких вештина, као и интеркултуралне компетенције. Иако је приликом имплементације филмова у наставу адекватно образовања у првом плану, дидактичко-методички принципи обраде аудио-визуелних текстова још нису разрађени у довољној мери, а васпитни потенцијал филмова углавном је потпуно занемарен. У овом раду ће бити изложени образовни и васпитни циљеви којима наставници треба да се руководе приликом избора филмова на странијезику, као и дидактичко-методички принципи њихове обраде на примеру немачког филма Талас (Die Welle, 2008), те принципи његове дидактизације за ученике виших разреда гимназије и студенте са језичким знањем на нивоу Б1/ Б2. Стога ишће је наш закључак да је овај филм изузетно погодан за рад у настави, циљ нам је да се обради како са образовној аспектима (развијање језичких вештина и интеркултуралне компетенције) тако и са васпитној, не би ли се предочила педагошка користи његове имплементације у наставу немачкој језика.

Кључне речи: филм, настава странијезика, филм Талас, дидактизација филма.

Филм у настави страног језика

Иако је филм одавно постао битан део културе младих и одавно ушао у наставу, он још није сасвим једнодушно прихваћен у школама и још се могу чути критички гласови који наглашавају његове негативне стране (Težak, 2002: 15-38). Међутим, све негативне стране филма као таквог, уколико оне и постоје, могу да се превазиђу правим избором филма, као и њего-

вом адекватном обрадом, јер његова имплементација у наставу има низ предности, посебно кад је реч о настави страних језика.

Кад је почео да се користи у настави страних језика, филм је пре свега био средство за развијање језичких вештина слушања и говора, будући да су наставници страних језика шездесетих година прошлог века углавном користили аудио-лингвалну методу, па су филмови садржали узорне дијалоге из свакодневног живота, које су ученици после слушања подражавали, од-

¹ nikolinazobenica@gmail.com

носно увежбавали. Након што је комуникативна метода све више узела маха у настави страних језика, почели су да се користе аутентични текстови, будући да највећи број ученика и студената нема могућности да учи језик у страниј земљи. Филм и даље служи као средство за развијање језичких вештина, али сада су то слушање са разумевањем аутентичних језичких исказа, као и говор и писање на теме у вези са филмом. Међутим, образовни циљеви имплементације филма временом су обogaћени и развијањем интеркултуралне компетенције, поготово кад је реч о аутентичним филмовима, исечцима из живота стране културе на основу којих се млади људи могу упознати са начином живота у страниј земљи, правилима вербалне и невербалне комуникације, са темама из домена политике, технике, привреде, индустрије, социјалног и религиозног живота. На крају, будући да су филмови неизоставни део културе младих, уколико се примене у настави, подстиче се њихова мотивација и буди интересовање за учешће у раду на часу (Heidecker, 2001: 437). Како би се остварили сви ови циљеви – развијање језичких вештина, интеркултуралне компетенције и мотивације – пресудно је да филм буде пажљиво одабран, односно примерен својим реципијентима.

Код одабира филма треба пре свега узети у обзир средства филмског језика, јер од њих зависи да ли ће приступ неком аудио-визуелном тексту на страном језику уопште бити могућ (Raabe, 2007: 425). Будући да је језик приоритет приликом гледања филма на страном језику, како би гледањем филма могле да се развију језичке вештине на адекватан начин, код избора треба узети у обзир и језичко предзнање полазника. Наставник може да процени који су филмови прикладни за развијање интеркултуралне компетенције ако води рачуна о пореклу и узрасту младих људи и њиховом предзнању о земљи чији језик уче. Како би се максимално подстакла мотивација за учење, наставник би требало да познаје и узме у обзир претходна ис-

куства ученика и студената са учењем и поучавањем, као и аудио-визуелним медијима. Осим тога, требало би да буде упознат са њиховим интересовањима и потребама, као и навиком гледања телевизије (Heidecker, 2001: 441-443).

Будући да се филмови примењују у настави, они би требало да – осим образовних циљева – буду и средство за испуњавање васпитних циљева, односно за васпитно деловање на ученике или студенте, на њихову вољу и етичке ставове. Да би се то остварило, филмови морају да се уклопе у перспективу деце и младих, а не перспективу одраслих људи, односно да буду у вези са њиховим искуствима, како би ови могли да доживе филм. На тај начин се активирају њихова размишљања, осећања, асоцијације и предрасуде, те се млади подстичу да размењују ставове и вреднују радње или стања предочене на екрану (Abraham, 2009: 22, 55, 57, 70). Право, „дубинско учење“ увек се надовезује на већ постојеће искуство ученика или студената, које се трансформише и на тај начин обogaћује личност младих људи. Стицање декларативног, површног знања, које се своди на меморисање, репродукцију и пасивно прихватање идеја и информација без икакве рефлексije, не доприноси васпитању и истинском развоју личности младих људи (Buckland, 2008: 532, 534-536).

Имајући у виду све ове циљеве, проценили смо да је филм *Талас* адекватан за примену у настави немачког језика, пре свега зато што нуди могућности развијања рецептивних и продуктивних вештина на савременом немачком језику, као и могућност интеркултуралне комуникације, будући да приказује живот младих људи у савременој Немачкој, њихова искуства, размишљања и осећања. Будући да то пружа основ за идентификацију, мисаоно и емотивно ангажовање младих гледалаца, овако се подстиче и мотивација за гледање филма и његову обраду.

Филм *Талас* у настави немачког језика

Због своје језичке комплексности и садржине филм *Талас* би требало обрађивати са ученицима виших разреда гимназије и са студентима. Кад је реч о старијим гимназијалцима, то су млади између шеснаест и осамнаест година који показују структуру и капацитет душевности одраслих људи. Пријемчиви су за естетске аспекте филма, али и способни да их сами стварају, чак имају потребу за изражавањем на стваралачки начин. Осетљиви су на лепоту, вредност и јунаштво, поседују развијен укус и критичност, као и интересовање за унутрашњи живот ликовва, њихове проблеме и идеале, тако да су способни и за активно гледање филмова. Филмови који им се приказују треба да буду примерени њиховом интелектуалном и емоционалном развоју, да буду актуелни, да буде њихову радозналост и жељу за упознавањем друштва, шире њихове видике, обогаћују њихово знање и подстичу оно што је етичко и хумано у њима. Притом је важно да се они сами опредељују за то, да сами анализирају и оцењују ликове, њихове дијалогне и поступке (Теџак, 2002: 52, 58–60). Будући да испуњава све ове услове, филм *Талас* је погодан за рад са младим људима овог узраста.

Радња филма је смештена у данашњицу (2008) и базира се на истинитим догађајима који су се одиграли 1976. године у САД. Све је почело на настави историје када је наставник Рон Џонс ученицима држао час на тему Трећег Рајха. Будући да ученицима никако није било јасно како је могло да дође до једне такве трагедије и како су лекари, наставници и велика већина људи тврдили да ништа нису знали о страдањима Јевреја и других група становништва, наставник се одлучио на један необичан експеримент под називом „Трећи талас“. Његов циљ је био да ученицима на конкретном примеру покаже да националсоцијализам није нешто што је произвео само један систем, већ да он чучи у најдубљим порамма човека, те се може десити не само Немцима, већ

и сваком другом народу. Експеримент је трајао пет дана, али с обзиром на то да су ствари измакле контроли, односно да је осећај заједништва, моћи и дисциплине одушевио и омађијао и ученике и наставника, морао је бити прекинут. На основу овог догађаја је прво настао роман Мортонa Руа *Талас*, а касније и истоимени филм (Jones, 2008).

У филму се користи савремени, свакодневни језик младих, тако да је за ученике немачког језика гледање филма корисно са језичког становишта. Осим што упознаје гледаоца са другачијим школским системом, филм обрађује теме идентитета, заједништва, припадности, проблем манипулације у данашњем времену, одговорности појединаца и групе за своје поступке са алузијама на Трећи Рајх и фашистичку Немачку. Носиоци радње су ученици гимназије узраста од седамнаест до осамнаест година, а приказују се њихов свакодневни живот, ставови, начин понашања и проблеми у школи и приватном животу. Ученици или студенти могу да се идентификују са тим ликовима, јер без обзира на то којој култури припадају, млади људи имају сличне стрепње, проблеме и надања (Conrad, 2008). Мада се приказује насиље, ученици се у том погледу освешћују и наводе на размишљање о озбиљним животним темама, о којима могу да размењују ставове и мишљења са својим вршњацима. Филм представља одређену врсту упозорења, посебно за младе људе који су подложни манипулацији, да увек критички посматрају ствари, да се никада не препусте контроли неког другог, јер то може имати кобне последице.

Обрадом овог филма се испуњавају и образовни и васпитни циљеви. Образовни циљ се огледа у развијању језичких вештина слушања с разумевањем, али исто тако и писања и говора, будући да рад са филмом подразумева активног гледаоца, који не само да слуша и посматра, већ и критички вреднује приказано, дискутује, исказује своје мишљење, пише кратку критику

филма, симулира ситуације и изводи кратке скичеве. Осим тога, ученици или студенти се упознају са другом културом и пореде је са својом, што такође спада у образовне циљеве. Васпитни циљеви огледају се у развијању погледа на свет заснованом на хуманости, али и умних и имагинативних способности помоћу проблемске наставе, као и метода усмерених на делање и продукцију (Reddig-Korn, 2009). Оба наставна концепта афирмишу стваралачку улогу ученика, подстичу његову креативност, али и развијају способност критичког мишљења, као и решавања проблема. Циљ наставе филма представља и развијање комуникацијских и социјалних компетенција ученика, будући да се задаци раде и у тандему и у групи.

Дидактичко-методичка обрада филма *Талас*

Код дидактичко-методичке обраде филма прва тешкоћа настаје услед дужине филма, јер он углавном траје између 90 и 130 минута. Чак и ако се филм прикаже у целости, ни и у најповољнијим условима није могуће обрадити сваку појединачну сцену (Brandi, 1996: 75). Једино дидактичко-методичко решење које наставнику стоји на располагању јесте да се концентрише на обраду једне или више кључних сцена (Raabe, 2007: 425).

Друга тешкоћа приликом обраде играних филмова настаје због њихове језичке комплексности, која може да отежа или спречи рецепцију садржине филма, а самим тим и да онемогући подстицање мотивације, развијање интеркултуралне компетенције, као експлоатисање васпитног аспекта филма. Отуда је прилагођавање филма језичким могућностима ученика и студената од пресудног значаја за даљу обраду филма.

Наставник треба да користи различите техничке поступке да би успешно уклонио језичке баријере; од њих је најважнији понављање кључних сцена, јер се на тај начин садржина фил-

ма може боље запамтити и схватити (Brandi, 1996: 16). Осим тога, приказивање слике без тона и пуштање тона без слике такође је врло успешан технички поступак. Раздвајањем информационих канала слике и тона подстиче се радозналост ученика и студената, а приказивање филма без звука подстиче размену идеја о могућем току радње, чиме се развијају вештине писања и говора, док се концентрацијом на звук развија вештина слушања са разумевањем (Wilts, 2001: 217).

Кад је реч о методама, кључна је примена аналитичких и креативно-продуктивних метода, јер оне подстичу активно учење (Nünning; Surkamp, 2006: 250), тј. њиховом употребом активирају се и когнитивна и афективна страна личности ученика – стога се оне углавном и примењују заједно (Surskamp, 2007: 104). У оквиру аналитичких поступака проучавају се ток радње, карактеризација ликова, време и место радње, приповедачке перспективе, као и филмска средства (на пример, перспективе камере), док креативни поступци наглашавају ученички доживљај, па се на тај начин разумевање филма продубљује, а развијају се креативност и машта (Nünning; Surkamp, 2006: 248-266).

Будући да се обрада сваког текста, па тако и аудио-визуелног, мора одвијати у неколико фаза, и наставни час посвећен филму мора се јасно структурирати. Иако постоје бројни предлози и подстицаји за структурирање наставне јединице посвећене филму, наставник мора да изабере одговарајућу или чак и да је допуни, јер је сваки филм јединствен за себе. Будући да обрада филмова зависи од бројних фактора (узраст, ниво језичког знања, временске могућности, динамика групе), у складу с њима се бирају и различити приступи у раду са филмом (Abraham, 2009: 61). Међутим, кад је реч о примени филма у настави страних језика, углавном се препоручује његова обрада у три фазе: пре гледања филма, за време гледања филма и после гледања филма (Leitzke-Ungerer, 2009: 20).

**Прва фаза методичко-дидактичке обраде:
Пре гледања филма**

Уводна фаза има за циљ да подстакне интересовање и мотивацију ученика за гледање филма, као и да активира њихово језичко, културолошко и филмско предзнање. Наставник у ту сврху може да користи музику или слике из филма, као и асоциогране, да ученицима даје реченичне карте са кључним речима, које могу да им послуже као основа за смишљање кратке приче и изношење претпоставки о току радње (Korpensteiner, 2001: 57). Ако ученици немају довољно језичко предзнање, пре гледања филма може им се дати његов кратак садржај (Brandi, 1996: 46), јер се на тај начин аудио-визуелни текст растерећује од непознатих речи и олакшава се његово разумевање. Управо су због тога ови задаци пре гледања филма од пресудног значаја за разумевање целог филма – уколико се не превазиђе његова језичка комплексност, ученици неће моћи да га разумеју. Тек када се уклопе језичке баријере, у уводном делу часа могу се дати и задаци којима се усмерава гледање филма на његове кључне садржинске аспекте (Dalhaus, 1994: 52).

Кад је реч о фази пре гледања филма *Талас*, интересовања и мотивација ученика, као и њихово језичко и културолошко предзнање, могу да се активирају приказивањем слика које представљају кључне моменте у филму. Прво може да се покаже лого групе „Талас“ и постави питање ученицима или студентима на шта их слика асоцира, питање о бојама на слици и асоцијацијама које она у њима буди. Затим може да се прикаже слика на којој се види група младих људи на ватерполо утакмици, па се разговара о томе како слика делује на полазнике, какве емоције им преноси, да ли сматрају да је група на слици јединствена или не и по чему то могу да примете. На следећој слици сви ликови из филма, осим једне девојке, носе исту униформу. Ученици могу да кажу своје мишљење о слици, о раз-

логу зашто је ова девојка обучена другачије од осталих и шта могу да закључе на основу боје њене мајице. Разговара се о значају униформи, о томе ко их све носи и да ли би они волели да се у њиховој школи уведу униформе. На последњој слици ученици и наставник користе заједнички поздрав, па се разговара о могућем симболичком значењу тог поздрава и да ли сами ученици или студенти међу собом користе неки одређен поздрав. Уколико је то случај, ученици могу да га демонстрирају.

На основу изложених слика се спекулише о могућој теми и току радње у филму, чиме се буди мотивација и подстиче интересовање за његово гледање (Brandi, 1996: 29). Исто тако, активирају се језичко и културолошко предзнање, усвајају речи и изрази кључни за разумевање филма. Припремљени на овај начин, ученици би требало да буду активни приликом гледања филма.

Гледање филма би требало да буде усмерено задацима који спречавају ученике или студенте да преузму пасивну улогу у наставном процесу (Leitzke-Ungerer, 2009: 20). Будући да филм траје 102 минута, институционални оквири углавном не пружају могућност да се одгледа цео филм, већ само неке његове кључне сцене. Како би ученици лакше пратили и разумели филм *Талас*, они могу да добију кратак садржај филма на текстуалним картицама, које треба да поређају тако да реконструишу правилан след догађаја и упознају се са садржином филма. На тај начин могу да лакше прате и боље разумеју кључне сцене (уп. Brandi, 1996: 33). Након што су садржински и језички припремљени за гледање филма, ученици или студенти добијају задатке који треба да усмере њихову пажњу на битне аспекте филма.

**Друга фаза методичко-дидактичке обраде:
За време гледања филма**

Прво приказивање филма требало би да обухвати прву секвенцу (1–15. минута). У њој

се приказује понашање ученика пре спровођења експеримента. Током гледања филма ученици треба да обратe пажњу на место и време одигравања радње, однос између ученика и наставника, начин ословљавања, понашање ученика на часу, став тела и размештај клупа, као и на понашање групе на позоришним пробама и на ватерполо тренинзима (Conrad, 2008). После тога се дискутује о томе шта су ученици видели, приметили, записали. Посебна пажња се посвећује питању односа између наставника и ученика. Осим тога што ученици износе своје утиске и запажања, прави се и поређење са атмосфером у учионици и односу између наставника и ученика у Немачкој и Србији. Разговара се о сличностима и разликама, као и о томе који им се систем више допада и зашто.

У главном делу филма (15–50. минута) уводи се експеримент, те долази до постепеног преображаја ликова. Ученици или студенти добијају задатак да открију шта представља „талас“, као и да наведу сва његова обележја. И у овом делу треба да посматрају однос између наставника и ученика, њихово понашање на часу, промењен став тела, размештај клупа, као и утицај експеримента на позоришне пробе и ватерполо тренинге. Након гледања овог дела филма продубљује се његово разумевање. Разговара се о одговорима које су ученици дали на постављена питања, а разматрају се и други аспекти филма, као, на пример, то ко је брже прихватио идеје – момци или девојке (Conrad, 2008). Посебна пажња се посвећује лику ученика који је одмах прихватио нови начин понашања, али се исто тако разговара и о осталим ликовима из филма. Да би боље разумели њихово понашање и начин размишљања, ученици попуњавају упитник из перспективе ликова из филма, који садржи питања као што су:

- Колико имате година, са ким и где живите?
- Где бисте желели да живите?

- Шта је ваш хоби?
- Која је ваша највећа жеља?
- Шта не волите?
- Шта вас плаши?
- Чиме бисте волели да се бавите?
- Кома се дивите?
- Како бисте описали себе?
- Која је највећа грешка коју сте направили?
- Који је ваш омиљени предмет?
- Који моменат у животу никада нећете заборавити?

Приликом решавања упитника ученици треба да се ослањају на информације из филма и са текстуалних карти, али им исто тако треба оставити простор за субјективно вредновање ликова (Brandt, 1996: 57).

Последња сцена је од кључног значаја за разумевање целог филма (85–97. минута). Стотинак младића и девојака окупљено је у школској сали и са великом пажњом и нестрпљењем слушају наставника који у овој сцени чита писмене саставе о утицају групе „Талас“ на живот њених чланова (Gansel, 2008). Након тога им открива да је све то био само експеримент, да их је изманипулисао исто као што је Хитлер изманипулисао већину људи у време националсоцијализма. Заслепила их је моћ коју су стекли кроз заједништво, дисциплину и привидну једнакост. Осећај да су бољи од других, да негде и некеме припадају, да се могу ослонити на друге, учинили су их не снажнијим, већ лабилним, те више нису преиспитивали наређења која су добијали, нити су их доводили у питање. Интересантно је да, иако наставник открива да је све то био експеримент који се прекида, ученици и даље верују у групу „Талас“ и сматрају да „она и није била толико лоша“.

По завршетку филма наставник може да постави питање ученицима о утисцима које је филм оставио на њих, о томе да ли су очекивали

овакав крај или не, о њиховом мишљењу о наставнику и ученицима, о питању кривице за оно што се десило. У овој фази се не ставља акценат искључиво на когнитивне и аналитичке способности ученика и студената, већ на њихов емоционални доживљај филма, који је најснажнији управо непосредно по завршетку филма и представља солидан основ за даљу анализу филма и рада на њему.

Трећа фаза методичко-дидактичке обраде: Послегледања филма

Након гледања филма пажња треба да се посвети анализи филма применом аналитичких и креативно-продуктивних метода. У овој фази часа се развија вештина говора преко дискусија о ликовима, преко радњи, затим вештина писања састављањем филмске критике, писања наставка за филм, унутрашњих монолога ликовима, или се пак комбинује више вештина писањем и вођењем интервјуа или извођењем скечева, прављењем плаката и презентација. Притом, не морају сви ученици извршавати исте задатке, већ се могу поделити у групе и радити оне који су у складу са њиховим афинитетима (Leitzke-Ungerer, 2009: 20).

Кад је реч о дискусијама о филму *Талас*, ученици могу да разговарају о томе шта је ученике из филма привукло групи „Талас“, о томе какве све групе младих постоје, колико је њима самима битан осећај припадности некој групи и на које начине се он може остварити у њиховом окружењу. Осим тога, филм може да послужи као повод за размену мишљења о појму ауторитета и његовој делотворности и функцији у оквиру школовања, васпитања и међуљудских односа.

Ученици могу да разговарају о крају филма, тренутку када ситуација измиче контроли, односно када ученик који представља највећег поборника групе услед разочарања због распада групе губи контролу над собом и извршава самоубиство. Могу да дискутују о томе како је до тога

дошло, да заједно траже одговор на питање одговорности школе, наставника и ученика за трагичан исход догађаја. Осим тога, ученици могу да се изјасне о томе да ли се овакав трагичан исход могао спречити, као и да сугеришу у ком тренутку би они прекинули експеримент да су били на месту наставника (Reddig-Korn, 2009).

Разумевање филма може да се продуби различитим врстама задатака који подстичу и когнитивну и афективну страну ученичке личности и којима се развија и вештина писања. Они могу да раде задатке у пару или групи и да их бирају према својим афинитетима. Тако, на пример, могу да напишу филмску критику на основу кључних речи: кратак садржај, време и место радње, најсимпатичнији лик, најнесимпатичнији лик, идеја филма, упечатљиво, интересантно, посебно у филму, шта им се допало/није допало, оцена филма од 1 до 5 (Težak, 2002). Ученици могу да напишу и чланак за новине у којем извештавају о догађајима у школи, или наставак за филм – живот наставника и ученика после ових догађаја.

Ради развијања вештине читања, која такође не би требало да буде запостављена, ученици се могу упутити на додатну литературу или изворе на интернету који би их подстакли на даља истраживања о теми. Постоје интернет странице на којима се може прочитати прича наставника који је спровео експеримент, Рона Џонса, а ученици или студенти могу прочитати роман који је послужио као грађа за филм *Талас*, или делове романа, и правити поређења, увиђати паралеле између филма и књиге.

Како би се развијало критичко мишљење код ученика, као и њихова креативност, могу да се организују дебате о питању кривице и одговорности за трагичне догађаје у филму, а ученици могу да осмисле и ситуације у којима се цела трагедија могла избећи. На крају, ученици могу и сами да снимају одређене сцене које подсећају на оне из филма, а могу правити и презентације на

тему сличности и разлика између групе „Талас“ и националсоцијализма или држати реферате о манипулацији у данашњем друштву – у којим сферама живота је заступљена и на који начин се може избећи или барем препознати. На тај начин се остварује васпитни потенцијал филма, јер се утиче на личност ученика са циљем да се у њима пробуди осећање индивидуалне и друштвене одговорности, као и свест о опасности да се постане средство манипулација у свакодневном животу.

Међу свим овим дидактичко-методичким поступцима наставник може да одабере оне који су у складу са постављеним циљевима, постојећим техничким и институционалним могућностима, као и профилем његових ученика или студената. Исто тако, наставник може да користи и друге дидактичко-методичке поступке, али при њиховом избору или осмишљавању не сме никада да губи из вида образовне и васпитне циљеве примене филма у настави учења немачког језика.

Закључак

Филмови данас заузимају значајно место у настави страних језика, пре свега због могућности развијања рецептивних (слушање с разумевањем) и продуктивних (говор и писање) језичких вештина. Осим тога, филмови који пред-

стављају страну земљу и њену културу пружају прилику ученицима и студентима да се боље упознају са њима, односно да пореде ту културу са сопственом и да на тај начин развију интеркултуралну компетенцију. Међутим, филмове треба бирати и у складу са њиховим васпитним потенцијалом, будући да они могу да утичу на развој личности младих људи. Приликом одабира филма и његове дидактичко-методичке обраде наставник увек мора да има на уму образовно-васпитне циљеве и да у складу с тиме осмишљава своје часове.

Филм *Талас* је нарочито погодан за имплементацију у наставу немачког језика будући да приказује савремени школски миље у Немачкој, па ученици могу да усвајају релевантну лексику и опажају разлике и сличности у свакодневном животу младих у Немачкој и у својој земљи (образовни циљеви). Међутим, будући да филм тематизује озбиљну политичку и социјалну проблематику у историјској перспективи, његово приказивање може да допринесе развоју критичке свести и самосвести младих људи, што је један од најважнијих васпитних циљева у настави. С озбиром на то да овај филм испуњава и образовне и васпитне циљеве, сматрамо да његова имплементација у наставу немачког језика може да буде од вишеструке користи за ученике или студенте немачког језика.

Литература

- Abraham, U. (2009). *Filme im Deutschunterricht*. Seelze-Velber, Kallmeyer: Klett.
- Brandi, M-L. (1996). *Video im Deutschunterricht*. Berlin: Langenscheidt.
- Buckland, W. (2008). Films and Media Studies Pedagogy. U: R. Kolker (Ed.), *The Oxford Handbook of Film and Media Studies*. Oxford: OUP.
- Conrad, V. (2008). *Die Welle: Materialien für den Unterricht*. München: Education. Retrieved February 27, 2013. from http://www.welle.film.de/downloads/DieWelle_Schulmaterial.pdf.
- Dahlhaus, B. (1994). *Fertigkeit Hören*. München: Goethe-Institut.
- Gansel, D. (2008). *Die Welle*. München: Constantin Film.

- Heidecker, B. (2001). Video. U: G. Henrici. C. Riemer (Hrsg.), *Einführung in die Didaktik des Unterrichts: Deutsch als Fremdsprache*. Schorndorf: Hofmann Verlag.
- Jones, R. (2008). *The Third Wave*. Retrieved January 15, 2013. from http://newsstore.schule.at/assets/2008/downloads/artikel_ronjones_thirdwave_de.pdf.
- Koppensteiner, J. (2001). *Literatur im DaF-Unterricht: Eine Einführung in produktiv-kreative Techniken*. Wien: öbv – hpt.
- Leitzke–Ungerer, E. (2009). Film im Fremdsprachenunterricht: Herausforderungen, Chancen, Ziele. U: E. Ungerer–Leitzke (Hrsg.), *Film im Fremdsprachenunterricht: Literarische Stoffe, interkulturelle Ziele, mediale Wirkung*. Stuttgart: Ibidem Verlag.
- Nünning, A., Surkamp, C. (2006). *Englische Literatur unterrichten 1: Grundlagen und Methoden*. Seelze–Velber: Kallmeyer.
- Raabe, H. (2007). Audiovisuelle Medien. U: K.-R. Bausch. H. Christ – H. J. Krumm (Hrsg.), *Handbuch Fremdsprachenunterricht*. Tübingen: Basel: Francke Verlag.
- Reddig-Korn, B. (2009). *Materialien zu Morthon Ruhe: Die Welle*. Ravensburger: Buchverlag Otto Maier. Retrieved February 20, 2013. From http://www.realmartin.de/wb/media/Faecher/Deutsch/U-Modell_die_welle.pdf
- Surkamp, C. (2007). Handlungs- und produktionsorientierung im fremdsprachlichen Literaturunterricht. U: W. Hallet. A. Nünning (Hrsg.), *Neue Ansätze und Konzepte der Literatur- und Kulturdidaktik*. Trier: WVT.
- Težak, S. (2002). *Metodika nastave filma na općobrazovnoj razini*. Zagreb: Školska knjiga.
- Wilts, J. (2001). Grundzüge einer Spielfilmdidaktik für den Französischunterricht. *Neusprachliche Mitteilungen aus Wissenschaft und Praxis*, 54, 210–221.

Summary

*Training goals and objectives of applying a film in foreign language teaching include development of receptive and productive language skills, as well as of intercultural competence. Although the training aspect remains in the foreground when implementing a film in teaching, the didactic-methodical principles of processing audio-visual texts have not sufficiently been elaborated so far, and the educational potential of films has mostly been completely neglected. In this paper we are discussing training and educational goals and objectives by which the teachers should be guided in choosing films applied in teaching foreign languages, as well as didactical-methodological principles of their processing on the example of the German film *The Wave* (*Die Welle*, 2008) and its didactisation for students of higher classes of grammar schools and of universities with the language competence at B1-B2 level. Our conclusion is that this film is particularly adequate for work in class, and therefore it has been our goal to process the film both from the training aspect (development of language skills and intercultural competence) and from the educational aspect, in order to show the pedagogical value of its implementation in German language teaching.*

Key words: film, foreign language teaching, *The Wave*, film didactisation.